

Prezentacja

Grzegorz Sokołowski

7 listopada 2017

- Agenturalny Wywiad Operacyjny – tajna komórka wywiadowcza powstała w latach 60 XX wieku,
- część struktury Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, czyli wywiadu wojskowego PRL.
- Powołanie AWO zarządził Sztab Generalny WP w 1966, w lipcu 1967 roku powstał Oddział Agenturalnego Wywiadu Operacyjnego (w oparciu o Oddział X).

- Celem AWO było zdobywanie, dla potrzeb dowództw szczebla operacyjnego, przede wszystkim w okresie wojny, wiadomości i materiałów wywiadowczych, dotyczących sił zbrojnych i przygotowań wojennych potencjalnych przeciwników na obszarze przewidywanych działań bojowych wojsk własnych

- Decyzja o powołaniu Agenturalnego Wywiadu Operacyjnego została prawdopodobnie podjęta w Moskwie i zaakceptowana przez kierującego Sztabem Generalnym WP,
- Późniejszego Ministra Obrony Narodowej generała armii Wojciecha Jaruzelskiego.
- AWO miał działać w czasie „W” bezpośrednio w strukturze wywiadowczej Zjednoczonych Sił Zbrojnych Układu Warszawskiego.

- Głównymi zadaniami AWO miało być werbowanie i szkolenie szpiegów oraz rezydentów wywiadu.

- W czasie pokoju AWO zbierał informacje o siłach zbrojnych przeciwnika w potencjalnym konflikcie,
- o dowódcach wojskowych oraz związkach operacyjnych i taktycznych państw NATO,
- a także wojskowych ośrodkach naukowo-badawczych, zakładach przemysłowych itp.

- Prowadził także pracę werbunkową, dzięki której w krajach zachodnich miała zostać utworzona sieć agenturalna.
- Podczas wojny AWO miał zająć się agenturalną pracą na tyłach przeciwnika.
- Mieli też zostać przeszkoleni rezydenci, którzy na wypadek wojny mieli zostać przerzuceni na tyły wroga i tam nadzorować siatkę agentów wywiadu.

- Pod koniec lat 70 XX w. i początku 80 XX wieku Oddział XIII Zarządu II SG WP (Agenturalny Wywiad Operacyjny) podlegał Zastępcy Szefa Zarządu II SG WP ds. Operacyjnych.

- W latach 1983–1984 Zarząd II SG WP przeszedł wielką reorganizację. AWO został podporządkowany Agenturalnemu Wywiadowi Strategicznemu a ten podlegał pod tzw. Aparat Krajowy Zarządu II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

Czy AWO istnieje?

- Niewiele wiadomo o rzeczywistej działalności AWO, jej istnienie potwierdził gen. broni Czesław Kiszczak – szef wywiadu wojskowego w latach 70 XX wieku.
- Informacja o istnieniu tej komórki została ujawniona dopiero w trakcie procesu lustracyjnego Józefa Oleksego, któremu rzecznik interesu publicznego zarzucił tajną współpracę z AWO (potwierdzoną przez Sąd Lustracyjny w pierwszej instancji).

AWO jako program?

- AWO należy uznać za odmianę programów typu stay-behind, tworzonych przez służby specjalne państw NATO i Układu Warszawskiego na wypadek wybuchu wojny.